

Lovforslag nr. L 16. Fremsat den 26. oktober 1994 af undervisningsministeren (Ole Vig Jensen)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om uddannelse til håndarbejds lærer

(Uddannelsen forlænges fra 2 1/2 til 3 år)

§ 1

I lov om uddannelse til håndarbejds lærer, jf. lovbekendtgørelse nr. 685 af 29 juli 1992, foretages følgende ændringer:

1. I § 2, stk. 4, § 3, § 4, § 5, § 6, § 10, stk. 3, § 12, stk. 3, og § 14 ændres »Undervisnings- og Forskningsministeren« til: »Undervisningsministeren«, og i § 8, stk. 2, og § 14 a ændres »undervisnings- og forskningsministeren« til: »undervisningsministeren«.

2. I § 2, stk. 1, ændres »2 1/2 år« til: »3 år«.

3. I § 2, stk. 2, nr. 1, ændres »Håndarbejdsfag« til: »Håndarbejds- og/eller håndværksfag«.

4. I § 2, stk. 3, indsættes efter 2. pkt.: »Undervisningen i de fag, som er nævnt i § 2, stk. 2, nr. 2 og 3, kan fortsættes på 2. del.«.

5. I § 9, stk. 1, og § 10, stk. 2, ændres »forstander« til: »rektor«, i § 10, stk. 1 og 2 (2 steder), og § 12, stk. 1, ændres »forstanderen« til: »rektor«, og i § 11 ændres »Forstanderen« til: »Rektor«.

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende. § 1, nr. 2, har dog kun virkning for de studerende, som begynder uddannelsen den 1. august 1995 eller senere.

Stk. 2. Undervisningsministeren kan fastsætte regler, hvorefter § 1, nr. 2, kan få virkning for studerende, der er begyndt på uddannelsen før den 1. august 1995.

Bemærkninger til lovforslaget

A. Almindelige bemærkninger

1. Baggrunden for lovforslaget

1.1. Hovedformålet med lovforslaget er at forlænge håndarbejds læreruddannelsen fra de nuværende 2 1/2 år til 3 år, og dermed bringe uddannelsen på linie med en række tilsvarende videregående uddannelser i Danmark og med håndarbejds læreruddannelsen i de øvrige nordiske lande. Herudover er der tale om enkelte ændringer af mere teknisk karakter.

1.2. Med loven fra 1990 blev uddannelsen ændret væsentligt. Et af hovedformålene hermed var at forbedre håndarbejds lærernes beskæftigelsesmuligheder. De enkelte seminarier fik mere frihed til selv at tilrettelægge uddannelsen inden for rammer fastsat af Undervisningsministeriet. Der kom flere fag ind i uddannelsen, og formålsparagraffen blev ændret, så uddannelsen nu retter sig ikke blot mod folkeoplysning og undervisning af unge og voksne, men også mod det private og offentlige arbejdsmarked med rådgivning og vejledning og med informationsspredning i forskellige medier.

Der sigtes således mod et meget bredere arbejdsfelt end tidligere, herunder også inden for håndværk og industri. Det understreger behovet for, at de studerende får mulighed for at fordybe sig i fagene i længere tid.

Med den foreslåede udvidelse af uddannelsen på 1/2 år er der åbnet mulighed for en udvidelse af praktiktiden. Dette giver mulighed for større kontakt til erhvervslivet, hvilket må forventes at fremme kendskabet til uddannelsen og øge beskæftigelsesmulighederne.

Indholdsmæssigt er der i uddannelsen sket en skydning fra de traditionelle håndarbejdsfag i retning af kunsthåndværk, design og grafik. Disse fag kræver mere tid, idet de studerende her skal vokse sig ind i en kreativ proces. Med hensyn til de pædagogiske (teoretiske) fag kræver disse også en modningsproces, som der med den nuværende uddannelse ikke er tilstrækkelig tid til.

Der sættes i disse år på en opkvalificering af den voksne arbejdsstyrke. Uddannelsen til håndarbejds lærer er sammen med uddannelsen til ernærings- og

husholdningsøkonom de eneste uddannelser, der har et egentligt voksenpædagogisk sigte.

Det er derfor vigtigt, at de studerende kan kvalificere sig tilstrækkeligt både fagligt og pædagogisk, idet kravene til denne type af undervisning er anderledes end kravene til undervisning af børn og unge.

Det har på denne baggrund vist sig overordentligt vanskeligt at gennemføre de mange forskellige fag, temaer og perspektiver, der nu er i uddannelsen, inden for den korte uddannelsestid på 2 1/2 år.

Den foreslåede udvidelse af uddannelsestiden sigter på at afhjælpe dette, således at seminarierne bedre kan opfylde intentionerne i loven fra 1990.

En forlængelse af uddannelsestiden på 1/2 år vil samtidig styrke uddannelsen i det øgede internationale samarbejde. Uddannelsen i de andre nordiske lande er således alle af minimum 3 års varighed.

2 Lovforslagets økonomiske konsekvenser

Optagelsen på håndarbejds seminarierne er dimensioneret således:

1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998
335	375	525	525	525	525	525

Forlængelsen af uddannelsen medfører udgifter dels til driften, dels til SU.

Det skønnes, at ca 90 % af de optagne studerende gennemfører uddannelsen, og at 90 % af de aktive studerende modtager SU.

Merudgiften til seminariernes drift skønnes at blive ca. 6,4 mill. kr årligt. Udgifterne skønnes at kunne afholdes inden for bevillingen til uddannelsestaxametre under FL. § 20.61.01. Merudgifterne til SU-stipendier skønnes at udgøre ca. 8,8 mill. kr. årligt.

Da ændringen i princippet kun gælder for studerende, der påbegynder uddannelsen efter 1.8.1995, vil merudgifterne først slå igennem i finansåret 1998.

Da der ved lovforslagets § 2, stk. 2, er tillagt Undervisningsministeren en bemyndigelse til at fastsætte regler om, at studerende, som er igang med uddannelsen, vil kunne udvide uddannelsestiden, vil der dog kunne blive tale om, at merudgiften bliver aktuel på et tidligere tidspunkt.

*B. Bemærkninger til de enkelte bestemmelser**Til § 1*

Til nr. 1.

Bestemmelserne er en ajourføring.

Til nr. 2.

Der henvises til de almindelige bemærkninger.

Til nr. 3.

Der er tale om en konsekvensrettelse, der bringer § 2, stk. 2, nr. 1 i overensstemmelse med ordlyden i § 1, stk. 1, hvorefter uddannelsen bl.a. har til formål at kvalificere de studerende til »at formidle viden om og færdighed i håndarbejds- og håndværksfag«.

Til nr. 4.

Uddannelsens 1. del er af 1 års varighed, og dette er der ikke planer om at ændre. Den foreslåede tilføjelse til § 2, stk. 3, vil imidlertid give det enkelte seminarium mulighed for at flytte en del af pensum

over på 2. del, for derved at lette presset på 1. del, hvor pensum er meget stort.

Til nr. 5.

Titelbetegnelsen forstuder foreslås ændret til rektor efter ønske fra forstanderforsamlingen. Det bringer håndarbejdsseminarierne på linie med de øvrige seminarier. Forstanderne er klassificeret i statens lønramme 35. Med den foreslåede ændring af stillingsbetegnelsen fra forstander til rektor er der ikke påtænkt nogen ændring af den gældende klassificering.

Til § 2

Bestemmelsen i § 1, nr. 2, foreslås at få virkning fra optagelsen af håndarbejdsstuderende i august 1995. Det foreslås dog samtidig, at undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler om, at de studerende, som er i gang med uddannelsen, kan blive omfattet af udvidelsen.

Bilag

*I dette bilag er (med mindre skrift)
indsat den gældende formulering af de bestemmelser,
der berøres af lovforslaget*

1. (Udeladt)

2. I § 2, stk. 1, ændres »2 1/2 år« til: »3 år«.

3. I § 2, stk. 2, nr. 1, ændres »Håndarbejdsfag« til: »Håndarbejds- og/eller håndværksfag«.

4. I § 2, stk. 3, indsættes efter 2. pkt.: »Undervisningen i de fag, som er nævnt i § 2, stk. 2, nr. 2 og 3, kan fortsættes på 2. del.«.

§ 2. Uddannelsen varer 2 1/2 år og består af en 1. del og en 2. del.

Stk. 2. 1. del omfatter følgende hovedelementer:

- 1) Håndarbejdsfag.
- 2) Kulturelle fag.
- 3) Samfunds-, forbruger- og økonomifag.
- 4) Pædagogiske fag, herunder praktik.

Stk. 3. 2. del omfatter specialefag, supplerende fag og erhvervsrettet praktik. Herudover indgår der udarbejdelse af en selvstændig opgave.

Stk. 4. Undervisnings- og forskningsministeren fastsætter nærmere regler for uddannelsen, herunder om uddannelsens afslutning.

5. (Udeladt)**§ 2**

Stk. 1. Loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende. § 1, nr. 2, har dog kun virkning for de studerende, som begynder uddannelsen den 1. august 1995 eller senere.

Stk. 2. Undervisningsministeren kan fastsætte regler, hvorefter § 1, nr. 2, kan få virkning for studerende, der er begyndt på uddannelsen før den 1. august 1995.